

1

СЪСТЕЗАНИЕ

Състезаваме се най-вече сами със себе си. Всичко в живота ни е някаква форма на съревнование, на което ни възпитават от ранна възраст. Дори е несъзнателно, защото го правим като игра. Естествено, докато играем, не осъзнаваме как го превръщаме в черта от характера ни и често дори не се учим да губим, което е може би най-важната част от състезанието. В това да можеш да губиш се крие истината на успеха, защото винаги ще има повече случаи, в които си губещ, и това е напълно нормално. Ако бях позволил на неуспехите ми да ме определят, нямаше да постигна и една десета от това, което съм направил. Докато сме деца, съревнованието е по-скоро леко и не така натрапчиво, но като пораснем, то се превръща често в това кой си е взел по-скъпо нещо, кой е получил по-скъп подарък, кой прави повече пари. Някак си рядко чуваме, че

сравняваме кой е по-щастлив, а това като че е по-ценно от другите неща.

Докато сме на темата за парите, понякога дори не осъзнаваме в какви ситуации се вкарваме, без да се състезаваме. Аз имам панически страх коя моя снимка ще сложат някъде, като пишат за мен. Така де, качвал съм много снимки, на които грам не се харесвам. А всички хора, на които портретите са сложени на банкнотите... Дали те са се харесвали? Никой никога не е можело да ги попита, за да ги ползва, и така Алеко Константинов и Пенчо Славейков са изобразени на всички банкноти, които употребяваме ежедневно. Представете си вашето лице да е на банкнота и това да е една от снимките, които тотално не си харесвате. Пък постижението е много голямо. Това признание да си сложен на толкова емблематична част от нещо, което хората използват ежедневно, е състезание, което малцина са спечелили. А не се замисляме колко от хората, които спрямо нашата представа са успели в нещо, реално са доволни от този успех или всички неща, които го съпътстват.

Например Иван Вазов също е бил на българска легова банкнота, но ако трябваше да

му обясня в днес, че са направили версия на неговата книга „Под изгото“ на шльокавица с латински букви и изписване на буквата „Ш“ с цифрата 6... Как щеше да реагира той? Ако трябваше да обясня на Иван Вазов днес, че всъщност ползваме телефони, на които допираме дисплея и пишем с латиница по-често, отколкото с кирилица, каква ли ще е неговата реакция? Как да обясня на Иван Вазов, че за да си платя в метрото на влизане, просто цъкам страничния бутон на телефона си два пъти и с лицево разпознаване си отключвам дебитната карта и минавам през турникета за една секунда, и нямам физически билет у себе си? Как да му обясня, че в училищата се пише с маркер по дъските, а на някои места – и на тъчскрийн? А и как да му обясня, че има приложение за телефон, на което се пишат оценките и отсъствията и родителите ти знаят, че ти си изкарал двойка една секунда след като са те изпитали? Мисля, че тези неща за Иван Вазов биха били точно като епизод от *Black Mirror*... Оф, трябва да му обясня и какво е *Black Mirror* и че е продукция на *Netflix*, и че плащаме по 20 лева на месец за *Netflix*, но по-често ползваме един и същ профил няколко души и на четиринайсет дни трябва да се верифицираме

от имейла, с който е създаден самият акаунт, защото не ползваме една и съща *Wi-Fi* мрежа. А, да, трябва да му обясня и за *Wi-Fi*, 5G и как Илон Мъск иска да пренесе хора, които да живеят на Марс, и вече има електрически автомобили, които се движат, без да се чува звук от мотор. Мисля, че от толкова много обяснения на Вазов би му дошло много нанагорно. Нашето ежедневие започва все повече да звучи абсурдно и неадекватно. От всичко, което ни заобикаля, все повече се пренасяме в една абсолютно синхронизирана онлайн реалност, която става и нашата активна реалност дори когато не сме си на телефоните. Губим нишката на границите и те се размиват така, че изкривяват и начините, по които ние приемаме информация.

Виждам как в последните няколко години става все по-апетитно да си известен, популярен и повече хора да говорят за теб. Дори в повечето случаи е просто за да ти казват името, без значение дали е с лошо или добро, а най-унизителното е, че за повечето хора е именно с лошо, защото никога не са имали някакъв талант или нещо, което да покажат, за да се хареса на някого. Преобладават арогантно отношение и лош вкус, които прозират

много лесно дори и тези хора да се правят на мили пред вас. Колко пъти се случва да ми се подмазват или да лицемерничат пред мен, а то не е нужно. Аз така или иначе не бих последвал тези хора, така или иначе бих казал, че са сокът на боклука. Това, че някой е мил с мен, в никакъв случай не би ме спряло да си кажа мнението, дори и непокосено, за него. Просто аз все не мога да си затварям устата.

И така, често казват, че не съм скромен, че много силно изразявам личното си мнение и че съм по-груб. Аз само да ги попитам тези лица кой им е казал, че искам да съм скромен и че искам да съм по-мек и мил? Факт е, че моето мнение е по-често непокосено и самият аз съм малко прекален, и сигурно идвам в повече на доста хора, но със сигурност не го правя със злонамереност. А и съм научил нещо в този живот, което за трийсет и пет години не се е променило – ако ти не си кажеш какво искаш, то не може да очакваш, че който и да било би те попитал или уважил твоето мнение. Много ценно за мен е, че винаги съм отстоявал себе си и макар и нахално, съм постигал нещата, които съм искал, и съм работил за тях. В никакъв случай не съм го правил за сметка на някого или пречейки на някого, това просто не

съм аз и не бих правил неща само за да успея, но това да вреди на някого. Подобно отношение би ме накарало да се чувствам много зле. Разбира се, всичко това е вярно, ако не говорим за мен, когато съм на летище. Тогава не може да очаквате от мен да спазвам каквито и да било закони за съобразяване. Аз имам една цел и тя е да стигна до самолета, защото в целия си живот никога не съм изпускал полет и не мисля това някога да се случи. Просто когато съм на някое летище, включвам в себе си режим (може да го наречем самолетен), който се изразява в това да не отчитам нищо и никого, което би ме отклонило от крайната ми цел да стигна до шибания самолет, където да бъда сгънат на пет, защото някой иска да има повече места, за да може да събере повече хора в този метален кафез и да изкара повече пари. Този някой обаче не е сметнал, че има хора с дълги крака. Нямам търпение и да седна до някое семейство с малко дете, което да реве през целия полет и по възможност да повърне поне два пъти, за да имам пълноценно и приятно изживяване, летейки в красивото синьо небе. Мисля – и едва ли съм единственият, – че никога не съм се чувствал като нормално човешко същество на летище. Винаги всичко е супер

хаос и това някак си изостря сетивата ти и ако нещо ти е неприятно – то става стотици пъти по-неприятно.

Последното ми екстремно преминаване през летище беше в края на 2023 година, на 31 декември, в Рим. С моя приятел се връщахме в София след коледно пътуване и на 31 декември всичко по летищата е още по-абсурдно така или иначе. Е, там бях и аз, за да допринеса за този абсурд подобаващо. На преминаването за преглед на багаж имаше километрични опашки освен на най-крайната лява лента, която беше за големи групи и семейства. Аз се огледах и нямаше никакви семейства, нито големи групи. Казах си – ами ние технически сме си семейство, защо да не минем там. Моят приятел в такива ситуации винаги ми повтаря да не правя неща, които не са редни, и да се придържам към правилата. И това сигурно работи нормално в мозъка на хора, които нямат нещо толкова абстрактно като разчитане на този израз „придържам се към правилата“. Аз започнах стремглаво да бързам към това място за чекиране на багаж, а моят приятел по неволя тръгна след мен. Имам едно правило: когато съм на място, където не би трябвало да бъда, винаги трябва да изглеждам така, ся-

каш съм точно там, където ми е мястото, и че знам защо съм там и какво правя. Да не може никои да се усъмни, че мястото ми не е точно там. Изглеждам уверен. Да, ние сме семейство. Може да сме бъдещо семейство, никъде не е написано на терминала за чекиране, че трябва да сме семейство в този момент. Може и да сме съседски семейства, интерпретацията е оставена в мои ръце, а това никога не е добре за околните. Тичам към чека за багажа и директно казвам, че сме с полет, който ще излети след трийсет минути, което далеч не беше така. Имахме поне един час, но не е важно колко време имаме, а да мина метър, което и се случи. Минахме и чекирахме багажа за точно три минути, а иначе щяхме да чакаме със сигурност половин час. Изводът е, че винаги може, стига да си поискате и да не изглеждате объркани, когато не знаете къде се намирате. А ние всички доста често не знаем къде се намираме, което далеч не ни пречи да се мерим едни с други и да се опитваме да се надбягваме най-вече със собствената си представа за това докъде и как трябва да стигнем.

В днешно време абсолютно всичко стана състезание. Какво си облякъл. С кого се познаваш. Какво си си купил. Какво притежаваш, ама

материално. Да не си помислите, че някой се съревновава какво притежава интелектуално. Не. Състезаваме се за повърхностни и нестойностни неща, които по-скоро изпиват всичко жизнено и естествено от нас, докато започнем да изпитваме само моментална и краткотрайна задоволеност от всичко изкуствено, с което се стимулираме, за да се разсейваме от всъщност важните за нас неща от живота.

Като виждам как всички са се опънали в лицата и са си налели с хиалурон устните, за да се състезават кой изглежда по-добре, по-секси, по-млад. Ама не изглеждате секси и млади, изглеждате безумно и глупави. А вярвам, че не сте, но сте дали свобода на тези ниски чувства, които са дали превес във вашето съзнание, и сега не само не сте подхранили себе си с нещо стойностно, а дори се опитвате да заличите каквото е останало от вас. Търсейки себе си, тотално сте се изгубили. Не е идеята всички да сме еднакви, не е идеята всички да можем да си отворим едни на други телефоните с лицево разпознаване, защото сме се превърнали в една и съща маска, която слагаме, за да не се види наистина кои сме ние всъщност.

Състезанието ни трябва да бъде насочено към нещо гравивно, към нещо, свързано с нас,

което да награжда, а не да разгражда душите ни и да ни превръща в аватари, които нямат никаква идентичност.

Аз самият имам един тотално ирационален страх, а именно, че ще стана на деветдесет години и всичките ми близки и приятели ще са умрели и ще остана съвсем сам. Това е нещо, което се зароди в мен преди около година и до голяма степен причината за това е именно леля ми, която е на осемдесет и осем и може би проектирам нейния начин на живот с тази вече реалистична за мен представа какво би било, ако аз съм на тези години и как всички около мен вече няма да ги има. За няколко мига успявам да превъртя толкова напред лентата и да изпадна в такива крайни състояния, замисляйки се как бих се чувствал на деветдесет. А ако трябва още толкова години да се състезавам с всички и всичко ми е писнало? Не искам. Искам по-бързо да спре да ми пука и да спра да се състезавам. Не са ми нужни състезания, а спокойствие. Няма нищо на този свят, за което повече бих се съревновавал и към което повече бих се стремял освен вършен мир. А най-много май се състезаваме със самите себе си и трудно можем да надбягаме мечтите си. Аз например далеч не

съм си представял, че ще имам възможността да издам дори една книга, а ето че сме тук десет книги по-късно. Винаги нещата, които планираме, ни излизат през носа и никога както точно сме ги планирали. Мисля, че това е чарът на свойството ни да се състезаваме. От бързане, от зор правим най-сладките провали, а един ден за тези неща ще разкажете най-много и най-смешно ще ни бъде. Разковничето май е да рискуваш и да му мислиш, ама не чак толкова, че да те откаже от това да следваш мечтите си дори и когато ти се струват нереалистични.